

er den eneste, ad hvilken en Minister kan gaa, naar en Forandring er trængende nødvendig, og en saadan har viist sig at være tilstede. Seg maa derfor tilstaa, at skjøndt jeg meget vel kunde vide, at der var flere heri Salen, som kunde have ønsket, at man helt havde ophævet Vaisenhuset, har jeg dog staaet i den Formening, at man vilde finde det hensigtsmæssigt at gaa den Vej, at bringe det dertil, at en Fordeling af disse Midler, som efterhaanden kunne forøges ved forskjellige kongelige Resolutioner, kan foretages i Landet, hvor de kunne udvære en god og heldbringende Virksomhed, og tillige kunne bevare en vis Forbindelse med Vaisenhuset som Moderstiftelse, som kunde være af stor Betydning. Naar dette nu tillige fik en ingenlunde pragtfuld Bygning, men en Bygning, som paa en ganske anden og simplere Maade end den tidligere kunde fyldstgjøre de Krav, der mere og mere blive stillede til den, og naar dertil kommer, at Kommunen har viist Smødekommen ved at skaffe Plads til en saadan Bygning, saa er jeg gaaet ud fra, at jeg har handlet overensstemmende med, hvad Sagens Natur krævede, og en Minister kan dog ikke forandre sin Overbevisning, som han bestemt og udtryffeligt har udtalt, fordi Andre ere af en modsat Overbevisning; det tror jeg at fylde Thinget at udtale. For Dvrigt antager jeg, at det vil vise sig, at det er en heldig og velsignelsesrig Udvikling, Sagen har faaet; men skulde det Modsatte vise sig, eller skulde der komme en Tid, hvor denne Institution kom til at henhøre under Rigsdagens Afgjørelse, og skulde en Regering komme til den Erkjendelse, at man skulde forandre den, saa er Ulykken ikke saa stor ved den trufne Ordning; thi jeg holder mig overbeviset om, at den Bygning, som der her er Spørgsmaal om, paa det Sted og under de Betingelser, som her foreligge, ikke vil være nogen Byrde for Stiftelsen, selv om man vilde tænke sig en Fremtid, hvor en Forandring var fornøden.

Sjovring: Seg maa tilstaa, at jeg ikke kan se rettere, end at den høitærede Minister i denne Henseende viser en Mangel paa Smødekommen, som jeg meget ihellager. Vaisenhusets Omordning er en Sag, som har ligget Folkethinget og navnlig dets Finantsudvalg paa Sinde i en Række af Aar, og det er fra os, at Initiativet hertil er taget. Vi have været saa heldige at faae flere Ministre efter hinanden — navnlig flere Justitsministre — til at erkjende, at det, som vi ønskede over i Henseende til denne Anstalt, var rigtigt, samt til paa forskjellige Maade at komme vor Anskuelse imøde. Jeg nærer ikke nogen Evnl om, at naar den høitærede Minister ifjor udvirkede Resolutionen af 1ste Juli, har han ogsaa ment derved at komme vor Anskuelse imøde og at ville forsøge en Omordning af Vaisenhuset, som mere svarede til det, som Vaisenhuset skulde være efter sin oprindelige Bestemmelse, nemlig en Belgjørenhedsanstalt for

hele Landet. Det kan imidlertid ikke negtes, at denne Omordning efter Udvalgets Mening ikke er heldig. Vi kræve just ikke, at det skal ske ved Lov. Vi have ikke Noget imod, at Sagen vedbliver at behandles administrativt, men vi kræve, eller i alt Fald vi vente — og det have vi havt Grund til at vente — at Regeringen her vil bestrebe sig for at komme i Overensstemmelse med Folkethinget. Det, som vi nu ønske, er jo blot, at den høitærede Minister vil udsætte Byggeforetagendet og foreløbig sætte det i Bero, indtil en nærmere Overveelse kan ske, saaledes at en anden Ordning end den, som Resolutionen af 1ste Juli hjemler, ikke bliver præjudiceret. Seg synes, at denne korte Udsættelse kunde den høitærede Minister gjerne være gaaet ind paa. Det er dog virkelig ikke nu nogen heldig Tid at begynde store Byggeforetagender paa. I Dvrigt skal jeg minde om, at der jo rimeligvis vil blive nedsat en parlamentarisk Kommission til at overveie forskellige Instituters og Stiftelsers Retstilting, og Virksomhed, derunder ogsaa Vaisenhusets, og hvis det sker, hvad den nærmeste Fremtid vil kunne vise os, vil det dog, antager jeg, blive nødvendigt at stille dette Byggeforetagende i Bero; her er jo nemlig Tale om en offentlig Stiftelse, og selv med Hensyn til Ballst og Bemmetofte, der betragtedes som private Stiftelser, erkjender man, at yderligere Udvidelser kunde stilles i Bero, saalænge den parlamentariske Kommission sad.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Seg er bange for, at der er en Misforstaaelse mellem den ærede sidste Tale og mig, naar han mente, at det var underligt, om der ikke fra Ministeriets Side blev taget Hensyn til de Uttringer, som kom frem fra Folkethingets eller Udvalgets Side om en saadan Sag, som i Dvrigt stod under Ministerens Omraade. Det har aldrig været min Agt at negte dette; tværtimod ligger det i, hvad jeg har sagt tidligere, at jeg har søgt, saavidt jeg troede at kunne forene det med mine Anskuelser, at imødekomme de Ønsker, som ere fremkomne i denne Retning. Navnlig har jeg sagt, hvad jeg skal fastholde, at jeg i en ganske anden Grad end den tidligere Minister, om hvem der har været Tale, har taget Hensyn til Udvalgets og til Thingets Uttringer; thi den Afgjørelse, der stete i 1869, gif i en ganske modsat Retning af disse og af de Hensyn, som jeg har taget. Vaisenhuset har ofte været omtalt her i andre Retninger og var, saavidt jeg veed, sidst Gjenstand for Forhandling i Anledning af Bibelselskabs- og Palmebogsprivilegiet, og hvad hermed staaer i Forbindelse. Det er i den Anledning og, som det maaske ikke er ubekjendt, ogsaa paa mange andre Maader, siden Vaisenhuset er kommet under mit Omraade, at jeg har søgt at komme de Anskuelser imøde, som have gjort sig gjældende her i Thinget, og